ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Бүрэнтогтох сумын ТТЗ-ийн 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2025/019/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Хөвсгөл аймаг 2025 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар Утас: 88883317 Цахим хаяг: erdenebaatara@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр Утас: 99089114 Цахим хаяг: tegshdelgerb@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Г.Ичинхорлоо Утас: 88012671 Цахим хаяг: ichinhorlooga@audit.gov.mn Аудитор: Л.Мөнх-Оргил Утас: 99039344 Цахим хаяг: munkh-orgill@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс:7038 3793, Цахим шуудан:khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.03.25 № 1/333

танай ______________-ны № ______________-т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН
БҮРЭНТОГТОХ СУМЫН ЗАСАГ
ДАРГА Л.АЗЗАЯА ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Бүрэнтогтох сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Бүрэнтогтох сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хяналтад байгаа байгууллагуудын үндсэн хөрөнгийн дансанд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан 15.1 сая төгрөг, үнэ төлбөргүйгээр хүлээн авсан 602.2 сая төгрөгийн хөрөнгийг тус тус бүртгэж үндсэн хөрөнгийг нэмэгдүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Орон нутгийн төсөв, улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэр төрлөөр нь хянахад нийт 73.4 сая төгрөгийн орлогыг тасалсан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Бүрэнтогтох сумын Засаг дарга нь нь аймгийн Засаг даргатай 2024 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө байгуулж, хэрэгжилтийг 72 хувьтай биелүүлж ажилласан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

67250222

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**		747,730.7	1,038,723.5
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	3а, 3б	523,520.4	675,911.5
33	**АВЛАГА**	5а, 5б, 6а, 6б	172,820.6	178,826.9
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	8а, 8б, 8в	51,389.8	183,985.1
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**		1,376,860.4	1,834,927.5
37	**УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ**	11а, 11б	80,668.9	119,561.9
37300	**Урт хугацаат зээл**		80,668.9	119,561.9
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	12а, 12б, 12в	1,296,191.6	1,715,365.6
39200	**Биет хөрөнгө**		1,244,360.2	1,659,846.1
39300	**Биет бус хөрөнгө**	13	51,831.4	55,519.5
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**		2,124,591.1	2,873,651.0
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**		51,509.9	65,905.7
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	15а, 15б	51,509.9	65,905.7
41300	**Өглөг**	17а, 17б	51,509.9	65,905.7
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**		2,073,081.2	2,807,745.3
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**		2,073,081.2	2,807,745.3
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал		658,095.2	658,095.2
51200	**Хуримтлагдсан үр дүн**		881,393.6	1,616,057.8
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү		533,592.3	533,592.3
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**		2,124,591.1	2,873,651.0

2.2 Аудит хийсэн нэгтгэсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,003,945.7	3,301,961.87
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	574,556.7	869,632.65
110	Орлогын албан татвар	265,738.8	646,318.89
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	296,722.6	646,318.89
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-30,983.8	0
113	Хөрөнгийн албан татвар	198,970.8	115,711.44
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	109,847.1	107,602.32
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	66,239.7	366,930.54
120	Нийтлэг татварын бус орлого	66,239.7	366,930.54
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,363,149.3	2,065,398.68
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,839,531.4	2,565,043.76
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,839,531.4	2,565,043.76
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,634,915.9	2,506,362.56
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	503,770.1	802,015.70
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	61,893.1	102,553.90
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	54,608.9	659,739.81
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	54,833.7	475,637.31
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	12,518.4	53,788.10
2107	Томилолт, зочны зардал	3,392.0	2,900.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	672,671.0	117,598.20
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	271,228.6	292,129.54
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	204,615.5	58,681.20
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	164,414.3	736,918.11
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	83,200.0	0

V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	339.0	2,254.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	247,275.3	734,664.11

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Тодруулга	2023оны 12-р сарын 31	2024 оны 12-р сарын 31
I	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)**		2,034,949.80	3,016,683.60
11	**ТАТВАРЫН ОРЛОГО**		574,556.70	869,632.60
110	**Орлогын албан татвар**		265,738.80	646,318.90
1100	**Хувь хүний орлогын албан татвар**		296,722.60	646,318.90
1101	**Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт**		-30,983.80	0
113	**Хөрөнгийн албан татвар**		198,970.80	115,711.40
118	**Бусад татвар, төлбөр, хураамж**		109,847.10	107,602.30
1180	**Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж**		15,849.40	17,532.50
1181	**Газрын төлбөр**		57,079.90	45,566.20
1182	**Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр**		36,917.80	44,503.60
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**		76,570.70	53,497.20
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**		76,570.70	53,497.20
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**		1,383,822.30	2,093,553.70
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**		1,781,862.00	1,898,318.10
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**		1,781,862.00	1,898,318.10
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**		1,394,374.20	1,847,069.20
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**		502,856.40	794,721.90
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**		61,941.90	99,407.30
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**		54,608.90	660,929.80
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**		52,912.70	80,740.50
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**		21,075.00	56,049.10
2107	**Томилолт, зочны зардал**		3,392.00	2,900.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**		673,501.00	125,933.30
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**		24,086.30	26,387.30
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**		387,487.80	51,248.90
III	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)**		253,087.70	1,118,365.50
V	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)**		16,644.40	853,638.60
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**		16,644.40	853,638.60
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**		16,644.40	853,638.60
VI	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)**		-16,644.40	-853,638.60
VII	**САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН**		-1,166.00	-112,335.80
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**		1,166.00	112,335.80
VIII	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)**		235,277.30	152,391.10
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		288,243.00	523,520.40
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		523,520.40	675,911.50

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан /Мянган төгрөгөөр/

Код:	Тайлангийн үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Цөөнхийн хувь оролцоо	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
1	**2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	1,825,805.8	0.0	1,825,805.8
3	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	1,825,805.8	0.0	1,825,805.8
9	**Тайлант үеийн үр дүн**	247,275.3	0.0	247,275.3
10	**2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл**	2,073,081.2	0.0	2,073,081.2
11	**2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл**	2,073,081.2	0.0	2,073,081.2
13	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	2,073,081.2	0.0	2,073,081.2
19	Тайлант үеийн үр дүн	734,664.1	0.0	734,664.1
20	**2024 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл**	2,807,745.3	0.0	2,807,745.3

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	Зөрүү	Хувь
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	3,017,260.1	2,715,983.1	301,277.0	90.0
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	1,844,810.7	1,765,126.0	79,684.7	95.7
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	1,829,997.6	1,750,312.9	79,684.7	95.6
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	801,982.8	794,721.9	7,260.9	99.1
210101	Үндсэн цалин	671,587.6	667,774.5	3,813.1	99.4
210102	Нэмэгдэл	91,466.7	91,466.7	-	100.0
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	38,928.5	35,480.7	3,447.8	91.1
210104	Урамшуулал	100,947.9	99,407.3	1,540.6	98.5
210105	Гэрээт ажлын хөлс	69,444.6	67,904.0	1,540.6	97.8
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	7,875.8	7,875.8	-	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	3,937.9	3,937.9	-	100.0
210202	Тэтгэмжийн даатгал	3,937.9	3,937.9	-	100.0
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	15,751.7	15,751.7	-	100.0
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	703,381.9	657,920.5	45,461.4	93.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	42,611.9	54,426.6	(11,814.7)	127.7
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	652,070.0	598,435.0	53,635.0	91.8
210301	Гэрэл, цахилгаан	8,700.0	5,058.9	3,641.1	58.1
210302	Түлш, халаалт	45,657.6	45,657.6	0.1	100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	14,325.9	14,325.9	-	100.0
210304	Байрны түрээс	20,163.8	20,163.8	0.1	100.0
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	4,400.0	4,400.0	-	100.0
210401	Бичиг хэрэг	500.0	500.0	-	100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	6,267.9	6,267.9	-	100.0
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	75,450.0	61,709.1	13,740.9	81.8
210404	Ном, хэвлэл	7,490.0	7,490.0	-	100.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,196.0	1,196.0	-	100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	66,764.0	53,023.1	13,740.9	79.4

2105	**Нормативт зардал**	2,900.0	2,900.0	-	100.0
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,900.0	2,900.0	-	100.0
210502	Хоол, хүнс	75,477.4	70,451.5	5,025.9	93.3
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	73,622.4	68,596.5	5,025.9	93.2
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	180.0	180.0	-	100.0
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	300.0	300.0	-	100.0
210602	Тавилга	55.0	55.0	-	100.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,000.0	1,000.0	-	100.0
210604	Урсгал засвар	320.0	320.0	-	100.0
2107	**Томилолт, зочны зардал**	24,200.0	17,545.0	6,655.0	72.5
210701	Гадаад албан томилолт	23,500.0	17,545.0	5,955.0	74.7
210702	Дотоод албан томилолт	700.0	-	700.0	-
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	14,813.1	14,813.1	-	100.0
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	14,813.1	14,813.1	-	100.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	4,500.0	4,500.0	-	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	10,313.1	10,313.1	-	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,060,113.6	838,521.4	221,592.2	79.1
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,060,113.6	838,521.4	221,592.2	79.1
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	112,335.8	112,335.8	-	100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	112,335.8	112,335.8	-	100.0
210807	Газрын төлбөр	3,017,260.1	2,763,786.1	253,474.0	91.6
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	754,051.1	-	754,051.1	-
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	754,051.1	-	754,051.1	-
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	1,940,614.4	2,716,512.9	(775,898.5)	140.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,940,614.4	1,962,461.8	(21,847.4)	101.1
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	-	754,051.1	(754,051.1)	
211	**ХҮҮ**	322,594.6	47,273.2	275,321.4	14.7
2111	**Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр**	35,356.0	40,913.1	(5,557.1)	115.7
211101	Гадаад зээлийн үйлчилгээний төлбөр	-	6,360.1	(6,360.1)	-
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**14,813.1**	**14,813.1**	-	100.0
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**14,813.1**	**14,813.1**	-	100.0
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	4,500.0	4,500.0	-	100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	10,313.1	10,313.1	-	100.0
22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**1,060,113.6**	**838,521.4**	221,592.2	79.1
223001	Бусад хөрөнгө	**1,060,113.6**	**838,521.4**	221,592.2	79.1
23	**ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ**	**112,335.8**	**112,335.8**	-	100.0
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	112,335.8	112,335.8	-	100.0
III	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**3,017,260.1**	**2,763.8**	3,014,496.3	0.1
31	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**754,051.1**	**0.00**	754,051.1	-
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	754,051.1	0.00	754,051.1	-
32	**ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**1,940,614.4**	**2,716,512.9**	(775,898.5)	140.0
320001	Орон нутгийн төсвөөс	1,940,614.4	1,962,461.8	(21,847.4)	101.1
320002	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	-	754,051.1	(754,051.1)	
33	**НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	**322,594.6**	**47,273.2**	275,321.4	14.7
330001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	35,356.0	40,913.1	(5,557.1)	115.7

330002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	6,360.1	(6,360.1)	-
35	**ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС**	**322,594.6**	**47,273.2**	275,321.4	14.7
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	35,356.0	40,913.1	(5,557.1)	115.7
350002	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	6.4	(6.4)	
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	287,238.6	-	287,238.6	-
350004	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	-	185,706.8	(185,706.8)	-
36	**ТУСЛАМЖИЙН ЭХ ҮҮСВЭРЭЭС САНХҮҮЖИХ**	**-**	**233,509.8**	**(233,509.8)**	-
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	185,706.8	(185,706.8)	
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	233,509.8	(233,509.8)	
61	**БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО**	**1.0**	**1.0**	-	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	1.0	1.0	-	100.0
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	**28.0**	**28.0**	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	4.0	4.0	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	18.0	18.0	-	100.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	6.0	6.0	-	100.0
65	**ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ**	**28.0**	**28.0**	-	100.0
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	10.0	10.0	-	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	9.0	9.0	-	100.0
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	9.0	9.0	-	100.0

2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/Мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ТЗ цэвэр дүн
II	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**185,838.48**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**185,838.48**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**111,873.51**
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**217.50**
210301	Гэрэл, цахилгаан	36,068.30
210302	Түлш, халаалт	37,679.18
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**185,838.48**
210402	Тээвэр, шатахуун	41,698.48
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	13,738.41
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	**41,698.48**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	64,439.0
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	185,838.5
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	185,838.5
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**73,964.98**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	**37,679.18**
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	185,838.48
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	36,068.30
2133	**Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**37,679.18**
213405	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	37,679.18
I	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	**185,838.48**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**185,838.48**

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	144,140.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	41,698.48

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд сумын орон нутгийн ерөнхий орлого болон харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сан нийт 5 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 3 байгууллага түүвэрт хамрагдсан байна. Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” дүгнэлт өгсөн.

Харьяа байгууллагуудтай холбоотой зөрчил

Бүрэнтогтох сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар 25.4 сая төгрөгийн алдаа илрүүлэн аудитын явцад бүрэн залруулж, Төсвийн зориулалт бус зарцуулалттай холбоотой 6.8 сая төгрөгийн зөрчилд 2 төлбөрийн акт тогтоож, урамшууллалтай холбоотой 10.5 сая төгрөгийн зөрчилд 1 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгч, бусад хууль тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой 2 зөрчилд 2 зөвлөмжийг хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчтай холбоотой зөрчил

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 74.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрсэн байна. Аудитын хугацаанд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүү байдлын тайланд 0.8 сая төгрөгийн авлагыг нэгтгээгүй 1 алдааг залруулж, 73.4 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах 1 зөвлөмжийг өгсөн байна.

ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар 73.4 сая төгрөгийн төсвийн орлого тасалсан зөрчил илэрч 1 зөвлөмжийг өгсөн.

Бүрэнтогтох сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан болон харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайлангийн аудитаар материаллаг зөрчил илрээгүй бөгөөд тогтоосон материаллаг түвшнээс хэтрээгүй тул зөрчилгүй дүгнэлт өгсөн болно.

3.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарах асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. **Орлого бүрдүүлэлттэй холбоотой асуудал**

Илрүүлэлт: Орон нутгийн төсөв, аймгийн төсөв, улсын төсөвт төвлөрүүлэх орлого 73.4 сая төгрөгөөр тасалсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.1.”хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалттай нийцээгүй бөгөөд Эрх үүрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Татварын орлогыг бодитой төлөвлөж, нэр төрлөөр нь жигд ханган биелүүлж ажиллах зөвлөмж өгөх.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5.”Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ” гэж заасны дагуу аудитаар илэрсэн зөрчлийг арилгаж ажиллах ажлын төлөвлөгөөг боловсруулан 2024 оны 04 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2024 оны 9 дүгээр сарын 10-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Харьяа байгууллагуудын алдаа /ЗДТГ/												
Бараа материал данс бүртгэлд бүртгээгүй	2	16.0	2	16.0			2	16.0				
Өглөг тайланд тусгаагүй	1	7.9	1	7.9			1	7.9				
Дүн	**3**	**23.9**	**3**	**23.9**			**3**	**23.9**				
Хоршоо хөгжүүлэх сан авлага бүртгээгүй	**1**	**0.8**			**1**	**0.8**	**1**	**0.8**				
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл дутуу тооцоолсон /ИТХ/	**1**	**0.7**	**1**	**0.7**			**1**	**0.7**				
Дүн	**5**	**25.4**	**3**	**23.1**	**1**	**0.8**	**3**	**23.9**				
ТТЗ												
ХХСангийн авлагыг нэгтгээгүй байна.	1	0.8	1	0.8			1	0.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
ТТЗ												
Улс, орон нутагт төвлөрүүлэх орлогын төлөвлөгөө биелээгүй.	1	73.4	-	-	-	-	1	73.4				
дүн	**1**	**73.4**					**1**	**73.4**				
Харьяа байгууллагуудын зөрчил /ИТХ/												
Урамшуулалтай холбоотой	1	8.6			**1**	**8.6**						
Төсвийн зориулалт бус зарцуулалттай холбоотой	1	1.8	1	1.8								
Дүн	**2**	**10.4**	**1**	**1.8**								
Харьяа байгууллагуудын зөрчил /ЗДТГ/												
Урамшуулалтай холбоотой	1	1.9					1	1.9				
Төсвийн зориулалт бус зарцуулалттай холбоотой	1	5.0	1	5.0								
Дүн	**2**	**6.9**	**1**	**5.0**			**1**	**1.9**				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Ахмадын сан байгуулаагүй / ЗДТГ/	1	0					1	0
Шилэн дансны мэдээллийг үнэн зөв бүрэн мэдээлээгүй	1	0					1	0
Дүн	2	0					2	0

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ:

БАТАЛГААЖУУЛСАН:

АУДИТОР Л.МӨНХ-ОРГИЛ